

สารบัญ

บทคำย่อ.....

หน้า

(1)

Abstract.....

(5)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร.....

(13)

บทนำ.....

1

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
2. วัตถุประสงค์..... 2
3. ขอบเขตของการวิจัย..... 3
4. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 4

บทที่ 1 แนวคิดและทฤษฎีของหลักความชอบด้วย

รัฐธรรมนูญของกฎหมาย..... 5

- 1.1 หลักความเป็นเบณทบัญญัติสูงสุดของ
รัฐธรรมนูญ..... 5
- 1.2 หลักการปกครองโดยกฎหมาย : หลักนิติรัฐ..... 18
- 1.3 ความหมาย รูปแบบ และความสำคัญของ
กฎหมาย..... 26

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
1.3.1 ความหมายของกฎหมาย.....	26
(ก.) กฎหมายต้องเป็นคำสั่ง มาจากอำนาจ นิติบัญญัติสูงสุดแห่งรัฐนั้น.....	29
(ข.) กฎหมายนั้นจะต้องกำหนดแบบแผน ความลับพันธ์ของมนุษย์.....	29
(ค.) กฎหมายต้องใช้บังคับทั่วไปในทุกรัฐ..	30
(ง.) กฎหมายต้องมีกระบวนการนับคับให้ เป็นไปตามกฎหมาย.....	30
1.3.2 รูปแบบกฎหมาย.....	31
(ก.) กฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ.....	31
(ก.1) พระราชบัญญัติ.....	31
(ก.2) พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ.....	32
(ข.) กฎหมายของฝ่ายบริหาร.....	33
(ข.1) พระราชกำหนด.....	33
(ข.2) พระราชกฤษฎีกา.....	33
(ข.3) กฎหมายลำดับรอง.....	34
(ค.) กฎหมายที่ศาลรัฐธรรมนูญมุ่งตรวจสอบ...	34
(ค.1) ร่างกฎหมาย และร่างกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญ.....	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
(ค.2) บทบัญญัติแห่งกฎหมาย.....	36
1.3.3 ความสำคัญของกฎหมาย.....	38
1.4 หลักความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย.....	48
 บทที่ 2 ระบบการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ของกฎหมาย.....	 55
2.1 องค์กรที่มีหน้าที่ตรวจสอบความชอบด้วย รัฐธรรมนูญของกฎหมาย.....	56
2.1.1 การตรวจสอบโดยศาลยุติธรรม.....	56
2.1.2 การตรวจสอบโดยคณะกรรมการหรือ องค์กรที่ไม่ใช่ศาล.....	61
2.1.3 การตรวจสอบโดยศาลรัฐธรรมนูญ.....	66
2.2 วิธีการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของ กฎหมาย.....	73
2.2.1 การควบคุมก่อนกฎหมายใช้บังคับ.....	73
2.2.2 การควบคุมเมื่อกฎหมายใช้บังคับอยู่ใน ขณะนี้.....	79
(ก.) การควบคุมแบบเป็นรูปธรรม (Concrete Control).....	79

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

(ข.) การควบคุมแบบนามธรรม

(Abstract Control)..... 79

(ข.1) ศาลรัฐธรรมนูญอิตาลี..... 80

(ข.2) ศาลรัฐธรรมนูญตุรกี..... 80

(ข.3) ศาลรัฐธรรมนูญ
ออลเตเรีย..... 81

(ข.4) ศาลรัฐธรรมนูญเยอรมัน..... 83

(ข.5) ศาลรัฐธรรมนูญไทย..... 84

2.3 บทสรุปเปรียบเทียบ..... 93

บทที่ 3 บทเรียนของประเทศไทยในการตรวจสอบความ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายที่ศาลจะใช้ บังคับแก้คดี..... 99

3.1 ระบบการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ
ของไทย ก่อนการตราขึ้นใช้บังคับของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(พ.ศ. 2540)..... 99

3.1.1 มูลเหตุของการสถาปนาระบบคณะกรรมการ

ตุลาการรัฐธรรมนูญในประเทศไทย..... 100

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.1.2 วิวัฒนาการเชิงอำนาจหน้าที่ของคณะ ตุลาการรัฐธรรมนูญไทย.....	109
3.1.3 คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ กับการ ตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ของบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาล จะใช้บังคับแก่คดี.....	145
3.2 ปัญหาและอุปสรรคของการตรวจสอบความ ชอบด้วยรัฐธรรมนูญของไทย ก่อนการตรวจ ใช้บังคับของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (พ.ศ. 2540).....	138
บทที่ 4 ศาลรัฐธรรมนูญกับการตรวจสอบความชอบด้วย รัฐธรรมนูญของกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี	145
4.1 ศาลรัฐธรรมนูญกับการพิจารณาความชอบด้วย รัฐธรรมนูญของกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับ แก่คดี ตามมาตรา 264.....	146
4.1.1 อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในการ พิจารณาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของ บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้ บังคับแก่คดี.....	146

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.1.2 กระบวนการที่ศาลรัฐธรรมนูญใช้ในการตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย.....	152
4.2 แนวคิดวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการพิจารณารับคำร้องให้พิจารณา และการกลั่นกรองคดีตามมาตรา 264.....	166
4.2.1 กรณีการโต้แย้งนั้น มิใช่งานโดยไม่ได้แต่งตั้งที่มีอำนาจและมีบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับ กฎคดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ.....	167
4.2.2 กรณีที่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว.....	180
4.2.3 กรณีคำร้องนั้นไม่เป็นสาระควรได้รับการวินิจฉัย.....	181
4.3 กระบวนการส่งคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาจากศาลที่ส่งคดีเข้าสู่การพิจารณา.....	198
4.4 ปัญหาและอุปสรรคของระบบการกลั่นกรองคดีในปัจจุบัน.....	208
4.4.1 ศาลรัฐธรรมนูญยังไม่มีกระบวนการกลั่นกรองคดีที่ชัดเจน.....	212

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.4.2 ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในจังหวัดด้วย องค์คณะเดียว.....

213

บทที่ 5 กระบวนการกลั่นกรองคดีที่มีการเสนอเรื่องมายัง

ศาลรัฐธรรมนูญเยอรมัน..... 215

5.1 การจัดองค์กรของศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์..... 215

 5.1.1 องค์คณะแรก..... 218

 5.1.2 องค์คณะที่สอง..... 219

 5.1.3 องค์คณะร่วมหรือทีประชุมร่วมของ
 ทั้งสององค์คณะ..... 221

 5.1.4 องค์คณะกลั่นกรอง..... 223

5.2 อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์..... 224

5.3 เรื่องร้องทุกข์ตามรัฐธรรมนูญ
(Verfassungsbeschwerden)..... 226

 5.3.1 ความเป็นมาของเรื่องร้องทุกข์ตาม
 รัฐธรรมนูญ..... 226

 5.3.2 สาระสำคัญของการร้องทุกข์ตาม
 รัฐธรรมนูญ..... 227

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

5.4 องค์คณะกลั่นกรองคดี (Kammer).....	229
5.4.1 ประวัติความเป็นมาขององค์คณะ กลั่นกรองคดี.....	230
5.4.2 การแต่งตั้งและองค์ประกอบของ องค์คณะกลั่นกรองคดี.....	234
5.4.3 อำนาจหน้าที่ขององค์คณะกลั่นกรอง คดี.....	238
5.4.4 ผู้ดูแลขององค์คณะใหญ่ของศาล รัฐธรรมนูญสหพันธ์เกี่ยวกับองค์คณะ กลั่นกรองคดีองค์ประกอบ และการแบ่ง ภาระหน้าที่ภายใต้ในองค์คณะใหญ่.....	255
บทที่ 6 บทวิเคราะห์ และข้อเสนอกระบวนการกลั่นกรอง คดีเป็นศาลรัฐธรรมนูญไทย.....	273
6.1 ความจำเป็นที่จะต้องมีกระบวนการกลั่นกรอง คดีของศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา 264.....	273
6.2 ข้อเสนอเกี่ยวกับกระบวนการกลั่นกรองคดีของ ศาลรัฐธรรมนูญ.....	279

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6.2.1 ข้อเสนอเกี่ยวกับการจัดแบ่งองค์คณะ.....	279
6.2.2 ข้อเสนอเกี่ยวกับองค์คณะย่อยเพื่อ ^ว กลั่นกรองคดี.....	292
6.2.3 ข้อเสนอเกี่ยวกับการกระบวนการ พิจารณา.....	294
6.2.4 การแก้ไขข้อกำหนดของศาล รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เป็นไปตาม ข้อเสนอ.....	304
บรรณานุกรม.....	315